

Planeringsanalys

2022

Kultur och skola
2021

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	3
2	Halland fortsätter växa	4
3	Kompetensförsörjning.....	6
4	Anpassningsförmåga och motståndskraft	7
5	Verksamhetens egna identifierade utmaningar och möjligheter	8

1 Sammanfattning

Coronapandemin har medfört att utbildnings- och kulturverksamheten i snabb takt utvecklat metoder för att möta elever, deltagare och publik på distans. Publika kulturevenemang har ställts in och hela sektorn har haft en omfattande ekonomisk påverkan. I analysen ser vi att flera effekter av pandemin kommer att påverka kultur- och utbildningsverksamheten också på längre sikt.

Analysen visar att såväl folkhögskolorna som Munkagårdsgymnasiet kan utvecklas för att erbjuda fler utbildning. Men om skolorna ska klara detta behövs fler lokaler och lokalanpassningar. Behovet bedöms störst på Löftadalens folkhögskola, som också är den skola som vuxit snabbast under ett antal år. I analysen har vi inte angett kostnader för eventuella lokalanpassningar.

Inom kulturområdet beskrivs hur Art Inside Out och de regionala scenkonstinstitutionerna skulle kunna nå såväl fler personer som nya publikgrupper genom ökad produktion samt nya digitala arenor. Utvecklingen av digitala verktyg och digital kompetens beskrivs för såväl utbildnings- som kulturverksamheten. Att utveckla en digital delaktighet är en viktig åtgärd för att motverka ett digitalt utanförskap och för att stärka en demokratisk utveckling. Här spelar skolorna och biblioteksverksamheten en central roll. Överhuvudtaget är utbildning och kultur byggstenar i ett demokratiskt samhällsbygge.

Pågående utvecklingsuppdrag

Pågående utvecklingsuppdrag	Beskrivning	Beräknat färdigställande
Språkstart Halland	Stärka små barns språkutveckling i samverkan med kommunerna	Succesivt införande, därefter permanent

2 Halland fortsätter växa

Folkhögskolorna har ökat i volym sedan 2015, vilket lett till att staten utökat antalet platser för vilka statsbidrag utgår. 2021 ökade också det regionala anslaget till folkhögskolorna motsvarande hälften av den statliga ökningen för fler utbildningsplatser. Den generella befolkningsökningen tillsammans med ökad ungdomsarbetslöshet i spåren av covid-19 samt det faktum att alltför många inte klarar gymnasieskolan med godkända betyg innebär att fler även framöver kommer att söka sig till regionens folkhögskolor. Man söker dit för att skaffa grundskole- eller gymnasiebehörighet eller för att skaffa sig kompetens på skolornas väletablerade spetsutbildningar. Regionens folkhögskolor har också möjlighet att erbjuda riktade kurser och utbildningar inom bristyrken. Om antalet platser ökar på skolorna finns behov av fler lokaler samt lokalanpassningar.

Gruppen 16-åringar beräknas öka med 13% de kommande fem åren. Intresset för yrkesinriktade program har också ökat de senaste åren, och det mesta talar för att denna trend kvarstår. Munkagårdsgymnasiet bedömer dock att runt 300 elever är ”lagom” utifrån vad lokaler och resurser klarar av. Eftersom gymnasieutbildning är intressant för privatägda utbildningsföretag är det sannolikt att fristående aktörer etablerar sig om efterfrågan ökar markant. Läsåret 2020/21 etablerades Realgymnasiet i Halmstad med utbildning på naturbruksprogrammet.

Inom gröna näringar har Munkagårdsgymnasiet möjlighet att anordna vuxenutbildningar. Man planerar också att starta en ny inriktning, Naturturism, från och med läsåret 21/22.

En eventuell ökning av elevantalet på Munkagårdsgymnasiet kräver omfattande och kostnadskrävande investeringar i lokaler och fastigheter.

Vissa elevboenden på Munkagårdsgymnasiet hyrs. Kontrakten för dessa löper ut 2022 och fortsatt förhyrning alternativt köp av fastighet behöver hanteras tillsammans med Regionfastigheter.

Befolkningsökningen tillsammans med ökad besöksnäring ställer krav på ett större kulturutbud. Efterfrågan på kultur som är tillgänglig för barn, unga och seniorer har ökat och kommer att öka i hela Halland. Den pågående pandemin har tillfälligt minskat efterfrågan på ett publikt kulturutbud men bedömningen är att fysiska publikmöten kommer att återkomma när så är möjligt. Genom att kulturverksamheten får en årlig anslagshöjning från och med 2021 kompenseras verksamheten för befolkningsökningens effekter.

Halland växer snabbt med ett ökat byggande som följd. Här kan kulturområdet bidra till att tillvarata det mänskliga livsmiljöperspektivet. Den nya statliga politiken Gestaltad livsmiljö fokuserar på hur arkitektur, form och design på olika sätt formar samhället och invånarens vardag och hur de kan bidra till att lösa samhällets utmaningar. Kultur i Halland arbetar med att stärka området för att ge starka förutsättningar för goda och hållbara livsmiljöer ur såväl ekonomiskt, socialt och miljömässigt perspektiv. I Hallands kulturstrategi och kulturplan 2021-2024 anges att en strategi för gestaltad livsmiljö ska tas fram i samverkan med regional utveckling,

kommuner, länsstyrelse och andra aktörer.

Verksamhetens Utmaning eller möjlighet	Hantering	Tidshorisont	Ekonomisk effekt
Ökat söktryck folkhögskolor	Ökat deltagarantal		750 tkr fr o m 2022
Ökat söktryck skolor	Om fler deltagare antas behövs lokalanpassningar för att kunna svara mot behovet		-
Ökad efterfrågan på kultur	Hanteras med stöd av årlig uppräkningskoppling kopplad till ökad befolkning		Inom ramen för uppräkningskoppling till befolkningsökning
Stärka utvecklingen av attraktiva livs- och boendemiljöer	Utifrån Strategi för gestaltad livsmiljö (2021) genomföra satsningar.		500 tkr fr o m 2022

3 Kompetensförsörjning

En ökad ungdomsarbetslöshet i spåren av covid-19 samt det faktum att alltför många inte klarar gymnasieskolan med godkända betyg innebär att fler även framöver kommer att söka sig till regionens folkhögskolor. Regionens folkhögskolor har också möjlighet att erbjuda riktade kurser och utbildningar inom bristyrken. Detta gäller också utbildningar inom gröna näringar, där Munkagårdsgymnasiet har möjlighet att anordna vuxenutbildningar. Om antalet platser ökar på skolorna finns behov av fler lokaler samt lokalanpassningar (se även Halland fortsätter växa).

Folkhögskolorna tar ett stort ansvar för att höja utbildningsnivån och utjämna utbildningsklyftor i samhället. En växande andel av deltagarna har kort utbildningsbakgrund, begränsade svenskknudier, en funktionsnedsättning eller lever med psykisk ohälsa. Det finns behov av kompetenshöjande insatser av personal för att möta nya deltagargrupper. Detta gäller i hög utsträckning också gymnasieskolan.

Personal inom såväl utbildnings- som kulturverksamhet behöver kvalificerad kompetenshöjning kopplad till digitalisering. Det handlar om att utveckla fjärr- och distansundervisning samt kunskap om produktion och distribution av kultur (se även Anpassningsförmåga och motståndskraft).

Verksamhetens Utmaning eller möjlighet	Hantering	Tidshorison	Ekonomisk effekten
Riktade utbildningar och arbetsmarknadsåtgärder för medarbetare och invånare.	Fler lokaler/lokanpassningar behövs - se även Halland fortsätter växa		-
Nya deltagargrupper ställer andra krav än tidigare på kompetens.	Öka kompetens inom specialpedagogik, bemötande och förhållningssätt.		inom bef budget
Nya digitala arbetssätt	Öka kompetens inom digitalisering		inom bef budget

4 Anpassningsförmåga och motståndskraft

Ökad digital delaktighet och tillgänglighet

Folkbiblioteken är en resurs i det samlade digitaliseringsarbetet i Halland. Folkbiblioteken har en betydelsefull roll i arbetet med att förverkliga den nationella digitaliseringsstrategin och öka den digitala kompetensen hos invånarna i Sverige. Bibliotekens arbete rymmer flera dimensioner, bland annat att stärka yttrandefriheten och att överbrygga den digitala klyftan då många grupper i samhället står helt utanför digitaliseringen. Invånarnas medie- och informationskunnighet (MIK) är central för deras möjlighet att värdera och kritiskt granska information som sprids på internet och på sociala digitala plattformar. Den regionala biblioteksverksamheten genomför tillsammans med de halländska folkbiblioteken insatser för att höja den digitala kompetensen. Folkbibliotekens demokratiska och digitala bildningsuppdrag behöver synliggöras, förankras och stärkas i relation till övrig kommunal och statlig verksamhet och till de lokalsamhällen där de verkar. En jämlik tillgång till databaser och andra digitala kunskapskällor är en del av utvecklingsarbetet.

Digitala arbetsätt och investering i digital teknik

Att ställa om till mer digitala arbetsätt med fjärr- och distansundervisning samt digitala lösningar för produktion och distribution av kultur är nödvändigt för att kunna ställa om snabbt vid hastiga samhällsförändringar. Detta kommer att medföra behov av investeringar i digital teknik samt i kompetensutveckling (se även Kompetensförsörjning resp Verksamhetens egna identifierade utmaningar och möjligheter).

Verksamhetens Utmaning eller möjlighet	Hantering	Tidshorisont	Ekonomisk effekt
Ökad digital delaktighet och tillgänglighet i Halland	Utvecklingsarbete tillsammans med de kommunala folkbiblioteken		300 tkr
Ökad digital förmåga för Kultur och skolas verksamhet	Utveckla tillgången till digital teknik		300 tkr

5 Verksamhetens egna identifierade utmaningar och möjligheter

Art Inside Out har utvecklats till att bli en nationellt och internationellt uppmärksammas scen för residensverksamhet och söktrycket från såväl nationella som internationella konstnärer är högt. I den halländska kontexten utgör institutionen ett komplement till de konstarter som inte har sin egen institution. Inte minst utgör den en scen för konststartsövergripande arbeten liksom för nya konstformer och nya perspektiv som exempelvis gestaltad livsmiljö.

Styrkan ligger i samverkan med såväl de halländska kommunerna som fria aktörer då verksamheten bygger nya team inför varje residens. **Arbetet med lokal förankring och uppsökande publikarbete där breddat deltagande står i fokus har stor utvecklingspotential.** Likaså är möjligheterna att än tydligare samverka med nationella och internationella residensverksamheter stora.

Inom *scenkonstområdet* bedrivs den regionala institutionella verksamheten av Rum för Dans, Musik Hallandia och Teater Halland.

Genom *Rum för Dans* har Halland säkerställt en struktur för den professionella dansen. Institutionen presenterar samtida dans för den halländska publiken, bidrar till utveckling och förnyelse av konstområdet och skapar samtidigt arbetstillfällen för danskonstnärer och andra i branschen. *Rum för Dans* presenterar ett brett utbud av gästspel med nationella och internationella kompanier och arbetar med så väl etablerade som nya koreografer. Residensverksamheten och samproduktionerna bidrar till den konstnärliga utvecklingen av dansområdet. Det är möjligt genom att kommunerna ger konstnärer tillgång till scener och andra utrymmen för produktion och sceniskt arbete. Även samverkan med andra institutioner ger residensmöjligheter i Halland som samarbete med Teater Halland och Hallands konstmuseum.

För att utveckla dansområdet behöver arbetet med digitala visningsformat och nya publika arenor som inte är ”scener” utanför våra städer utvecklas. Arbetet med att nå nya publikgrupper är högprioriterat.

Teater Halland har de senaste åren haft en positiv utveckling. Mellan 2014 och 2019 ökade antalet publika möten med 36% och antalet föreställningar med 86%. Den stora efterfrågan på teaterns verksamhet, beror framförallt på ett medvetet repertoarval och hög konstnärlig kvalitet, men också på en genomarbetad metod att öppna upp huset, välkomna ovana besökare och bjuda in till breddat deltagande. Detta sker genom nära samarbete med SFI, särskolan, unga arrangörer, amatörgrupper och arbetsplatser runt om i regionen, såväl som kultursamordnare, teaterföreningar och bygdegårdar. Genom öppna repertoarråd, samtalskvällar med grupper från olika delar av samhället, intervjubaserade föreställningar, kunskapsspridning och strävan efter att nå nya spelplatser, breddar teatern sitt deltagande och får ny konstnärlig inspiration. Publiken kommer och konsten utmanas i att våga utforska det okända.

För att kunna möta efterfrågan, bibehålla kvalitén och nå breddat deltagande, behöver verksamheten ha kapacitet att genomföra fler publika möten, ha fler

produktioner igång samtidigt och kunna genomföra fler turnéer. Med en växande regionteater tillgängliggörs nya arbetsmöjligheter för fria aktörer, såväl som möjligheter till dans- och andra konstnärliga residens. Det ökar dessutom möjligheten för interregionala och internationella samarbeten.

Musik Hallandia arbetar med att initiera konserter, festivaler och andra musikevenemang i Halland genom goda samarbeten med arrangörer. Målet är att utveckla musikscenen i regionen, så att alla som bor och verkar i Halland ska ha tillgång till ett levande musik- och kulturutbud – oavsett ålder, etnicitet eller bakgrund. De förmedlar jobb och arbetstillfällen för musiker, stödjer med utbildning och rådgivning vid behov och är kontaktskapare och handledarstöd till unga inom musik samt medverkar till utveckling av program för kultur i skolan. **Pandemin har skyndat på utvecklingen av ett digitalt kulturutbud och för detta behöver verktyg och arenor för digital produktion och distribution utvecklas.**

Region Hallands kulturstöd ska ges till projekt som bidrar till att stärka såväl kulturens egenvärde som Hallands utveckling och attraktionskraft. Stödet ska göra det möjligt för professionella kulturskapare att genomföra idéer för förnyelse och innovation inom kulturområdet. Det ges till verksamhet av regionalt intresse som bidrar till att nå målen i Hallands kulturstrategi och kulturplan 2021–2024. Det finns även möjlighet till långsiktigt verksamhetsstöd efter särskild överenskommelse med Region Halland. Arbetsstipendier ger möjlighet till konstnärlig fördjupning eller kompetensutveckling. Kulturskaparna erbjuds rådgivning, kompetensstöd, möjlighet till nätverksträffar med mera av Region Hallands kulturutvecklare.

Covid-pandemin har haft mycket stora effekter på kultursektorn och det är svårt att bedöma de långsiktiga effekterna. Behovet av kultur har dock blivit tydligt - precis som de fria kulturutövarnas och de ideella arrangörernas ekonomiska utsatthet.

Kultur i Halland kommer att utvärdera, utveckla och stärka stödet till professionella kulturskapare under kulturplaneperioden 2021-2024.

Verksamhetens Utmaning eller möjlighet	Hantering	Tidshorisont	Ekonomisk effekt
Utveckling av fyra regionala institutioner i syfte att nå fler och nya publikgrupper	Personalförstärkning möjliggör fler produktioner. Utveckling av digitala verktyg och arenor gör det möjligt att nå fler.		7 000 tkr fullt utbyggt
Utveckling av det fria kulturlivet	Stärka stödet till innovation, förnyelse och kulturutveckling		500 - 1000 tkr från 2022